

การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำวิสามัญฆาตกรรม

ร้อยตำรวจโท อภิศักดิ์ เล่าห์ทวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-043-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

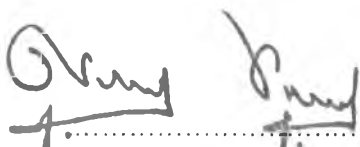
THE POLICEMEN' DECISION IN EXTRAJUDICIAL KILLING

Pol.Lt.Apisak Loutavee

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Art in Sociology
Department of Sociology and Anthropology
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1998
ISBN 974-332-043-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำวิสามัญฆาตกรรม
โดย ร้อยตำรวจโท อภิศักดิ์ เล่าห์ทวี
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ

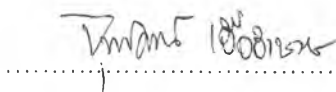
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

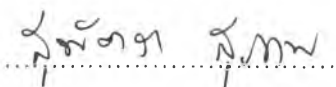
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จางพิศ สัตย์สงวน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา(ร่วม)
(รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชยง ชื่นสุวิมล)

อภิศักดิ์ เลาน์ทวิ , ร.ต.ท. : การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำ
วิสามัญฆาตกรรม (THE POLICEMEN' DECISION IN EXTRAJUDICIAL
KILLING) อ.ที่ปรึกษา : อ.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, อ.ที่ปรึกษาร่วม: รศ. สุภัตรา
สุภาพ, 161 หน้า. ISBN 974-332-043-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจ
ในการทำวิสามัญฆาตกรรม และเพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ของเจ้าพนักงานตำรวจที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจทำวิสามัญฆาตกรรม ซึ่งทำการศึกษาเจ้าพนักงานตำรวจ ฝ่ายสืบสวน สถานีตำรวจ
นครบาลต่างๆ ที่สังกัด กองบัญชาการตำรวจนครบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการเก็บรวบรวม
ข้อมูลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ จากแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด และจากการ
สัมภาษณ์เจ้าพนักงานตำรวจที่มีประสบการณ์ในการทำวิสามัญฆาตกรรม จำนวน 10 คน แล้ว
นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าไคสแควร์ ซึ่ง
การทดสอบพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำวิสามัญ
ฆาตกรรม มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา ยศ ตำแหน่ง
ประสบการณ์ในการทำวิสามัญฆาตกรรม ความคิดเห็นต่อการทำวิสามัญฆาตกรรม ระดับ
ความรุนแรงของอาชญากรรม และขอบเขตการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจ

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา สังคมวิทยา
ปีการศึกษา 2541
ลายมือชื่อนิสิต ร.ต.ท.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยุภัตรา เอื้ออำนวย
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อ.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, รศ. สุภัตรา สุภาพ

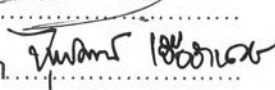
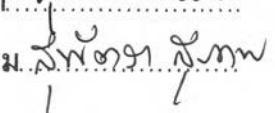
408 11807 24 : MAJOR ART IN SOCIOLOGY

KEY WORD : POLICEMEN ' DECISION / EXTRAJUDICIAL KILLING

POL.LT. APISAK LOUTAVEE : THE POLICEMEN 'DECISION IN EXTRAJUDICIAL KILLING . THESIS ADVISOR : JUTHARAT UA-AMNOEY, THESIS CO-ADVISOR : ASSOC.PROF. SUPATTRA SUPHARB, 161 pp. ISBN 974-332-043-1

The purposes of this research are to study the policemen' decision in extrajudicial killing and to study various factors in extrajudicial killing committed by the police 's investigation at the police station in Bangkok . The data were systematically collected and analyzed from 200 responded questionnaires and in-depth interviews with 10 policemen experienced in extrajudicial killing who participating in investigation sections. The statistical tools used in data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation and Chi-square tests with the statistically significant level at 0.05 for quantitative data and content analysis for qualitative data.

It was found that age, education, status, position, experience in extrajudicial killing , attitude in extrajudicial killing , violent level of the crime and boundary of the law enforcement are the important factors that affects the decision of the policemen in extrajudicial killing.

ภาควิชา.....	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	ลายมือชื่อนิสิต.....	
สาขาวิชา.....	สังคมวิทยา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....	
ปีการศึกษา.....	2541	ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....	

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ที่สละเวลาให้คำปรึกษา ชี้ประเด็นปัญหาต่างๆ ตลอดจนรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยความรักและเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำเนื้อหาวิชาข้อปัญหาต่างๆ และรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ร่วม) รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน หัวหน้าภาควิชาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ผู้ซึ่งให้กำลังใจและชี้แนวทางที่ดีเสมอมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุวิมล ที่ได้สละเวลาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

และกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพีระ คุณแม่อนงค์ เล่าห์ทวี ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา และ ร้อยตำรวจโท (หญิง) ประภาวรรณ วรรณบุตร ที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือในการประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้านต่างๆ มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่งานตำรวจ ฝ่ายสืบสวน สถานีตำรวจนครบาล ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลทุกท่าน ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูล

ท้ายสุด หากวิทยานิพนธ์นี้มีประโยชน์ด้วยประการใด หรือด้านใดก็ตาม ขอมอบแต่บิดา มารดา และครูอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีอุปการะคุณอื่นๆ ที่ได้ให้ความรัก ความเมตตากรุณา จนผู้วิจัยสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลงได้ตามความมุ่งหมาย

ร้อยตำรวจโท อภิศักดิ์ เล่าห์ทวี

พฤษภาคม 2542

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการทำวิสามันตกรรม.....	8
2.1.1 ความหมายการทำวิสามันตกรรม.....	8
2.1.2 หลักการทำวิสามันตกรรม.....	9
2.1.3 แนวความคิดด้านอาชญาวิทยา.....	13
2.1.4 การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจ.....	22
2.1.5 การควบคุมการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจ.....	30
2.1.6 การควบคุมการใช้อาวุธปืน.....	34
2. อาชญากรรม ทฤษฎีและแนวคิดในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม.....	37
2.2.1 ความหมายของอาชญากรรม.....	37
2.2.2 ทฤษฎีและแนวคิดในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม.....	40
2.2.3 ทฤษฎีการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในหน้าที่ของตำรวจ.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3 กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทย.....	47
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
2.6 สมมติฐานในการวิจัย.....	56
2.7 นิยามตัวแปร.....	57
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	62
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา.....	62
3.2 วิธีวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
3.3 การสร้างและทดสอบแบบสอบถาม.....	69
3.4 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล.....	74
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	76
4. ผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง.....	80
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน.....	84
2.1 การใช้ดุลยพินิจของกลุ่มตัวอย่างในการตัดสินใจทำวิสามัญฆาตกรรม เหตุการณ์ต่างๆ.....	84
2.2 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานตำรวจต่อการทำวิสามัญฆาตกรรม ในด้านระดับความรุนแรงของอาชญากรรม และขอบเขตการใช้ อำนาจตามกฎหมาย.....	94
ส่วนที่ 3 การสัมภาษณ์ของเจ้าพนักงานตำรวจกลุ่มตัวอย่าง ในหัวข้อ การใช้ ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำวิสามัญฆาตกรรม.....	102
3.1 ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง.....	102
3.2 การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำวิสามัญฆาตกรรม..	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3	ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานตำรวจต่อการทำวิสามัญฆาตกรรม..... 104
3.4	กรณีเหตุการณ์ตัวอย่างที่กลุ่มตัวอย่างประสบเหตุ จนถึงขั้นทำ วิสามัญฆาตกรรม..... 106
3.5	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญ ฆาตกรรม..... 108
5	การพิสูจน์สมมติฐาน และอภิปรายผลการวิจัย..... 110
	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ใช้สถิติการวิเคราะห์ สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน..... 110
	การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ Chi – square ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ t-test ในการวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน..... 113
6	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ..... 134
6.1	วัตถุประสงค์การวิจัย..... 134
6.2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 134
6.3	วิธีการเก็บข้อมูล..... 134
6.4	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 135
6.5	สรุปผลการวิจัย..... 135
6.5.1	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 135
6.5.2	ลักษณะการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำ วิสามัญฆาตกรรม..... 135
6.5.3	ลักษณะความคิดเห็นต่อการทำวิสามัญฆาตกรรม..... 136
6.6	การอภิปรายผลการวิจัย..... 137
6.7	ความรู้ใหม่ที่ได้รับการวิจัย..... 137
6.8	ข้อเสนอแนะในการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจในการทำ วิสามัญฆาตกรรม..... 138

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
รายการอ้างอิง.....	142
ภาคผนวก.....	146
ภาคผนวก ก.....	147
ภาคผนวก ข.....	152
ประวัติผู้วิจัย.....	161

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงสถิติอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร ระหว่างปี พ.ศ. พ.ศ.2537-2540.....	1
2	แสดงรายนาม สถานีตำรวจนครบาลในสังกัดกองบัญชาการ ตำรวจนครบาล.....	63
3	แสดงรายละเอียด จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ จำแนกตาม สถานีตำรวจในเขต กองบังคับการตำรวจนครบาล 1.....	65
4	แสดงรายละเอียด จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ จำแนกตาม สถานีตำรวจในเขต กองบังคับการตำรวจนครบาล 2.....	66
5	แสดงรายละเอียด จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ จำแนกตาม สถานีตำรวจในเขต กองบังคับการตำรวจนครบาล 4.....	67
6	แสดงรายละเอียด จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ จำแนกตาม สถานีตำรวจในเขต กองบังคับการตำรวจนครบาล 7.....	68
7	แสดงจำนวนและร้อยละของภูมิหลังและลักษณะทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่าง.....	80
8	แสดงจำนวนและร้อยละ การใช้ดุลยพินิจต่อกรณีเหตุการณ์ ต่างๆ ที่เจ้าพนักงานตำรวจต้องเข้าไประงับเหตุ จนอาจถึง ขั้นทำวิสามัญฆาตกรรม.....	84
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิด เห็นของเจ้าพนักงานตำรวจ ต่อระดับความรุนแรงของ อาชญากรรม.....	94
10	แสดงจำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็น ต่อระดับความรุนแรงของอาชญากรรม.....	97
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ เจ้าพนักงานตำรวจ ต่อขอบเขตการใช้อำนาจตามกฎหมาย	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12.	แสดงจำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็น ต่อขอบเขตการใช้อำนาจตามกฎหมาย.....	101
13.	แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างกันของตัวแปรอิสระข้อมูลภูมิหลัง และลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	111
14.	แสดงจำนวนความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเจ้าพนักงานตำรวจ กับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม.....	113
15	แสดงการแบ่งระดับอายุของเจ้าพนักงานตำรวจ และการใช้ ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม เพื่อทดสอบสมมติฐาน	114
16	แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของเจ้าพนักงาน ตำรวจ กับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม.....	115
17	แสดงการแบ่งระดับการศึกษาของเจ้าพนักงานตำรวจ และ การใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม เพื่อทดสอบ สมมติฐาน.....	116
18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสของเจ้าพนักงาน กับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม.....	117
19	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างยศ ตำแหน่งของเจ้าพนักงานตำรวจ กับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม.....	119
20	แสดงการแบ่งชั้นยศ ตำแหน่ง ของเจ้าพนักงานตำรวจ และ การใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม เพื่อทดสอบ สมมติฐาน.....	120
21	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการทำงานของเจ้า พนักงานตำรวจ กับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม	121
22	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการทำวิสามัญ ฆาตกรรมของเจ้าพนักงานตำรวจ กับการใช้ดุลยพินิจในการทำ วิสามัญฆาตกรรม.....	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	แสดงการแบ่งประสบการณ์ทำวิสามัญฆาตกรรมของเจ้าพนักงาน ตำรวจกับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม เพื่อทดสอบ สมมติฐาน.....	124
24	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นในการทำวิสามัญ ฆาตกรรมของเจ้าพนักงานตำรวจกับการใช้ดุลยพินิจในการทำ วิสามัญฆาตกรรม.....	125
25	แสดงการแบ่งกลุ่มความคิดเห็นต่อการทำวิสามัญฆาตกรรม ของเจ้าพนักงานตำรวจกับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญ ฆาตกรรม เพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	126
26	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงของอาชญากรรม ที่เจ้าพนักงานตำรวจเผชิญกับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญ ฆาตกรรม.....	127
27	แสดงการแบ่งระดับความรุนแรงของอาชญากรรมที่เจ้าพนักงาน ตำรวจเผชิญกับการทำวิสามัญฆาตกรรม เพื่อทดสอบสมมติฐาน..	128
28	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้า พนักงานตำรวจ กับการใช้ดุลยพินิจในการทำวิสามัญฆาตกรรม...	129
29	แสดงการแบ่งขอบเขตการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าพนักงาน ตำรวจกับการทำวิสามัญฆาตกรรม เพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	130
30	แสดงผลสรุปสมมติฐานที่ตั้งไว้.....	132
31	แสดงการวิเคราะห์ความเชื่อถือ - SCALE (SPLIT) การใช้ดุลยพินิจ ของเจ้าพนักงานตำรวจ.....	147
32	แสดงการวิเคราะห์ความเชื่อถือ - SCALE (SPLIT) ขอบเขตการ ใช้อำนาจตามกฎหมาย.....	150